

STORTINGET

Innst. 382 S

(2018–2019)

Innstilling til Stortinget
fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Meld. St. 21 (2018–2019)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Nytt regjeringskvartal

Til Stortinget

Sammendrag

Gjenreisning av regjeringskvartalet

22. juli 2011 ble Norge rammet av den mest alvorlige og sjokkerende terrorhendelsen siden andre verdenskrig.

Det vises i meldingen til at regjeringskvartalet 22. juli 2011 besto av en rekke bygninger. Alle departementene bortsett fra Forsvarsdepartementet, Utenriksdepartementet og Miljøverndepartementet var lokalisert til regjeringskvartalet.

Terroranslaget mot regjeringskvartalet 22. juli 2011, der åtte mennesker ble drept og minst 200 skadet, førte også til store materielle skader på departementsbygningene. Cirka 100 000 m² bygningsmasse ble helt eller delvis ødelagt. H-blokken, Y-blokken, S-blokken og R4 ble sterkt skadet og kunne ikke benyttes til departementslokaler.

Til erstatning for de skadde bygningene har det vært nødvendig å leie lokaler i markedet.

Erstatningslokalene er grunnsikret, men sikringsnivået varierer bl.a. som følge av bygningenes ulike beskaffenhet og hensynet til bymiljøet omkring bygningene. Erstatningslokalene er lite arealeffektive, medfører høye leiekostnader og er lite hensiktsmessige for departementsfunksjoner. Sikring av bygningene har ført til ulemper for bymiljøet.

Å bygge opp igjen regjeringskvartalet etter terroranslaget er et omfattende arbeid. Det vises i meldingen til at prosjektet vil strekke seg over flere stortingsperioder og medføre betydelige investeringer. Prosjektet har stor offentlig interesse også fordi det er følelser og oppfatninger knyttet til både minnene etter hendelsen 22. juli 2011, til regjeringskvartalet og kvartalets historie og til hvordan det nye regjeringskvartalet vil fungere i byen.

Det vises i meldingen til at nødvendig sikkerhet er høyt prioritert. Regjeringen legger opp til å samle samtlige departementer unntatt Forsvarsdepartementet i det nye regjeringskvartalet, og det planlegges ut fra at kvartalet skal fungere som ett bygg med deling av fellesfunksjoner og broer mellom alle bygg. Samling av departementene legger bedre til rette for samhandling og mer effektive arbeidsformer, i tillegg til at det er sikkerhetsmessige og bymiljømessige fordeler ved samling av departementene. Det nye kvartalet planlegges ut fra mindre arealbruk enn i dag, hvor flere departementer sitter i uhensiktsmessige lokaler. Mindre arealbruk vil føre til lavere årlige kostnader og en reduksjon i de årlige leiekostnadene i markedet på omlag 370 mill. kroner. Den budsjettmessige belastningen av de årlige investeringskostnadene vil også reduseres gjennom salg av eiendom, som Victoria Terrasse og R6, som frigjøres når departementene samles i det nye kvartalet. Lavere arealbruk har i tillegg den fordel at miljøavtrykket blir mindre.

Regjeringen legger stor vekt på at Stortinget er godt informert om arbeidet med nytt regjeringskvartal. Så langt i prosjektet har forankring i Stortinget blitt ivare tatt gjennom omtaler og nødvendige vedtak i de årlige budsjettforeleggene. Enkelte sider ved prosjektet har

vært tatt opp i ordinær spørretime, gjennom skriftlige spørsmål og gjennom representantforslag.

Med meldingen ønsker regjeringen å gi en samlet fremstilling av arbeidet med nytt regjeringskvartal.

I meldingens pkt. 1.1 redegjøres det for mål og grunnleggende verdier og hensyn.

En grundig planleggingsprosess

Det vises i meldingen til at Statsbygg umiddelbart etter 22. juli 2011 startet arbeidet med å rydde, sikre og sanere regjeringskvartalet. Statsbygg skaffet de berørte departementene midlertidige lokaler. Det dreide seg om ca. 1 800 ansatte hos daværende Statsministerens kontor, Justis- og politidepartementet, Arbeidsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Olje- og energidepartementet, Kulturdepartementet og Departementenes servicesenter (DSS).

Det pekes i meldingen på at planleggingen av gjenoppbyggingen etter terroraksjonen startet raskt. Departementet la opp til en inkluderende og åpen prosess. Ved å legge til rette for innspill i prosessen og åpenhet om beslutningsgrunnlaget ønsket departementet å synliggjøre de ulike hensynene som må vurderes opp mot hverandre, og legge grunnlaget for et best mulig resultat.

I meldingens pkt. 2.1 og 2.2 gis en omtale av tidlige utredninger og regjeringens konseptvalg. I mai 2014 valgte regjeringen hovedkonseptet for regjeringskvartalet, Konsept øst.

Videre gis i meldingens pkt. 2.3 en omtale av idéfasen og arbeidet med reguleringsplan 2014–2017.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet vedtok reguleringsplanen for nytt regjeringskvartal 10. februar 2017. Planleggingen av det nye regjeringskvartalet hadde da vært gjennom en omfattende prosess, med flere runder med utstillinger, offentlig debatt, evaluering og muligheter for å komme med innspill. I meldingen vises det til at det forelå et godt og grundig debattert grunnlag for forslaget til reguleringsplan som ble sendt på høring. I høringen av reguleringsplanen kom det inn 180 innspill. I KMDs vedtaksbrev 10. februar 2017 redegjøres det for vurderingene av høringsinnspillene.

I reguleringsplanen fastsettes maksimale høyder, utnyttelsesgrad, lokalisering av plasser og gater og hvor det kan bygges. Planen legger overordnede føringer for det som skal bygges. Se meldingens pkt. 2.3 for en liste over noen av føringene.

I meldingens pkt. 2.4 gis en omtale av arkitektkonkurransen som resulterte i at Statsbygg inngikk prosjekteringskontrakt med Team Urbis, som stod bak forslaget Adapt. Løsningsforslaget er videre bearbeidet gjennom skisseprosjektfasen 2017–2019 og vil bli ytterligere bearbeidet i forprosjektfasen.

Det gis i meldingens pkt. 2.5 en omtale av arbeidet med nedjustering og av at regjeringen legger opp til en trinnvis utbygging.

I pkt. 2.6 i meldingen redegjøres det for brukermidvirkningen i arbeidet.

Funksjonalitet i regjeringskvartalet

Det pekes i meldingen på at gode og effektive løsninger for departementenes arbeid og gode vilkår for faglig og politisk utviklingsarbeid er et viktig hensyn i utviklingen av nytt regjeringskvartal. Rom- og funksjonsprogrammet for nytt regjeringskvartal ble fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i mars 2017 etter en grundig prosess med medvirkning fra alle de fremtidige brukerdepartementene, bedriftshelsetjeneste, vernetjeneste og de ansattes organisasjoner. Til grunn for arbeidet lå bl.a. følgende føringer:

- Det nye regjeringskvartalet skal være arealeffektivt.
- Fremtidens regjeringskvartal skal planlegges med ambisiøse miljømål og høy grad av energieffektivitet.
- Det nye regjeringskvartalet skal legge til rette for fleksible arbeidsplasser og økt samhandling på tvers av departementene.

I pkt. 3.1 i meldingen redegjøres det for utredningen av en arealnorm. Basert på utredninger og faglige råd fra Statsbygg har regjeringen så langt lagt til grunn en arealnorm på 23 m² BTA per ansatt for utviklingen av rom- og funksjonsprogrammet.

Videre er det i meldingens pkt. 3.2 gitt en omtale av arbeidsplasskonseptet med aktivitetsbaserte arbeidsplasser. Konseptet baserer seg på tre hovedgrep: stor fleksibilitet når det gjelder endring av struktur, oppgavefordeling og arbeidsformer, stor variasjon og valgfrihet og deling av areal.

I meldingens pkt. 3.3 omtales samhandling og fellestjenester. Det vises til at det er en helt sentral målsetting at nye lokaler skal gi økt samhandling mellom departementene og internt i departementene.

Sikkerhet i nytt regjeringskvartal

I meldingen vises det til at angrepet på regjeringskvartalet 22. juli 2011 førte til at åtte personer ble drept, og at det ble store materielle skader. For en kort stund var flere departementer delvis ute av virksomhet. Dette var et svært alvorlig direkte angrep på regjeringen og den sentrale statsforvaltningen, men i et overordnet symbolsk perspektiv var det også et angrep på nasjonen og det demokratiske prinsippet det norske velferdssamfunnet er tuftet på. Terroranslaget gjorde det synlig for alle at også Norge er utsatt for trusler og kan være et mål for terrorisme. Et trygt og sikkert regjeringskvartal er derfor et hovedpremiss for utviklingen av kvartalet.

Detaljert informasjon som vedrører sikkerhet i nytt regjeringskvartal, er gradert i henhold til sikkerhetslovens krav, og da først og fremst fordi slik informasjon på ulik måte kan utnyttes av trusselaktører som vil ramme nasjonen generelt eller regjeringen og departementsvirksomheten spesielt. Stortingsmeldingen er derfor avgrenset til å gi et overordnet bilde av hvordan regjeringen tenker prinsipielt, og hvordan arbeidet er strukturert på det sikkerhetsmessige området.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet planlegger sikkerheten i nytt regjeringskvartal etter metodikk beskrevet i Norsk standard 5834: 2016. Planlegging, analysearbeid og kvalitetssikring skjer i tett dialog med landets sikkerhetsfaglige kompetansemiljøer i Nasjonal sikkerhetsmyndighet, Politiets sikkerhetstjeneste, Politidirektoratet, Oslo politidistrikt og Forsvarsbygg ved Nasjonalt kompetansesenter for sikring av bygg (NKSB).

I meldingens pkt. 4.1 redegjøres det for vurderingen om at et samlet regjeringskvartal er hensiktsmessig.

Det gis i pkt. 4.2 og 4.3 i meldingen en omtale av behovet for sikring av nytt regjeringskvartal og av det metodiske arbeidet for å ivareta sikkerhet. Det vises bl.a. til sikkerhetsloven som trådte i kraft 1. januar 2019, som stiller krav til beskyttelse av nasjonale sikkerhetsinteresser og grunnleggende nasjonale funksjoner.

I meldingens pkt. 4.4 gis også en redegjørelse om et åpent, grønt og trygt regjeringskvartal. Det vises bl.a. til at det i det videre arbeidet med nytt regjeringskvartal er et betydelig fokus på å etablere gode sikkerhetsløsninger uten at det går på bekostning av forhold som funksjonalitet, logistikk, miljøvennlighet og estetikk.

Bymiljø – et levende og tilgjengelig regjeringskvartal

Det vises i meldingen til at det nye regjeringskvartalet skal bli åpent, trygt og grønt og være et velfungerende og godt sikret regjeringskvartal med gode bymessige kvaliteter – et representasjonsområde som er tilgjengelig for alle. Statsbygg har som byggherre etablert et eget delprosjekt for å finne gode tiltak for å øke attraktiviteten i området og legge til rette for gode bylivsopplevelser.

I pkt. 5.1 i meldingen omtales nye og bedre uterom. Området utvikles med tanke på at det skal legges til rette for nye byrom og grønne lommer.

Det vises i meldingen til at Y-blokken har stor kulturhistorisk verdi som har vært grundig vurdert i prosessen.

I pkt. 5.2 gis en omtale av spørsmålet om bevaring eller riving av Høyblokken og Y-blokken. Det vises blant annet til at ved konseptvalget i 2014 ble bevaring av Høyblokken og riving av Y-blokken lagt til grunn for det videre arbeidet med regjeringskvartalet. Det ligger en helhetlig vurdering bak dette valget.

I meldingens pkt. 5.3 gis en omtale av vurderingene knyttet til plasseringen av kunstverkene «Måken» og «Fiskerne» i Y-blokken. Regjeringen slutter seg til de faglige rådene fra Statsbygg og KORO (Kunst i offentlige rom) om at «Måken» og «Fiskerne» plasseres i A-bygget i det nye regjeringskvartalet.

I meldingens pkt. 5.4 gis en omtale av 22. juli-senteret og nasjonalt minnested i regjeringskvartalet.

Det vises i meldingen til at det er bestemt at Statsministerens kontor og Justis- og beredskapsdepartementet skal tilbake til Høyblokken. Det er et viktig symbolsk grep at Høyblokken tas tilbake av de som ble aller sterkest berørt av terroranslaget.

Det arbeides med å finne en permanent plassering av 22. juli-senteret som både tilfredsstillende sikkerhetsmessige krav og samtidig ønsket om at senteret skal lokaliseres nær åstedet for terrorhandlingen. Etter dialog med Den nasjonale støttegruppen etter 22. juli og AUF, og senest når forprosjektet legges frem for Stortinget, vil regjeringen komme tilbake til den endelige plasseringen av senteret.

22. juli 2018 sto det midlertidige nasjonale minnestedet i regjeringskvartalet ferdig, og det vil være tilgjengelig for alle i hele byggeperioden. Som en del av forprosjektet for prosjekt nytt regjeringskvartal vil regjeringen ta stilling til hvordan et permanent minnested skal innpasses i regjeringskvartalet.

Gode miljøløsninger i nytt regjeringskvartal

I meldingen pekes det på at regjeringskvartalet skal planlegges med ambisiøse miljømål samtidig som de miljøløsningene som velges, skal gi en samfunnsøkonomisk lønnsom, kostnadseffektiv og bærekraftig ressursbruk.

Miljøprogrammet, som er en del av reguleringsplanen for nytt regjeringskvartal, har mål på åtte ulike områder. Bygg og uteområder skal ha høy miljøstandard, det skal velges miljøvennlige og varige løsninger, og det er satt mål for klima- og miljøfotavtrykket for materialer. Ved valg av materialer skal sikkerhetskrav ivaretas samtidig som materialene gir lavest mulig miljø- og innklimapåvirkning, og det skal tas hensyn til blant annet brannsikring og økonomi. Det skal velges materialer som bidrar til å redusere utgifter til forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling. Livsløpsperspektivet legges til grunn.

Et viktig element i å sikre klimavennlige bygg er å holde arealbruken nede. Forutsetningen i skisseprosjektet om en arealnørm i det nye regjeringskvartalet på 23 m² brutto per ansatt er derfor også begrunnet ut fra ønsket om å bygge klimavennlig. Beslutning om at det ikke skal være bilparkering for ansatte, er også et miljøtiltak.

Det er høyt sikkerhetsnivå i prosjekt nytt regjeringskvartal. Fasade og bærende konstruksjoner må bestå av

materialer som har stor miljø- og klimapåvirkning, fordi konstruksjoner med lavere klimafotavtrykk ikke tilfredsstillende gjeldende sikkerhetskrav. Innenfor de ramme sikkerhetskravene legger, vil regjeringen at regjeringskvartalprosjektet skal være ledende når det gjelder miljøpåvirkning og klimavennlige løsninger.

Temaene i representantforslag om innovasjon og utvikling hos norske leverandører, klima- og miljøfotavtrykket og bruk av tre i nytt regjeringskvartal, jf. Dokument 8:103 S (2017–2018) og Innst. 274 S (2017–2018), omtales i pkt. 6 i meldingen. Det vises i meldingen til at anmodningsvedtakene vil bli besvart når forslag til kostnadsramme for nytt regjeringskvartal fremlegges for Stortinget, jf. Kommunal- og moderniseringsdepartementets Prop. 1 S (2018–2019).

Meldingens pkt. 6.1 omhandler klimagassutslipp, herunder at disse skal være så lave som mulig hele veien i prosjektets livsløp.

I pkt. 6.2 omtales energiløsningen, som skal være en sjøvannsbasert varme- og kjøleløsning, jf. bl.a. Prop. 1 S (2017–2018) og Prop. 85 S (2017–2018). Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med forslag til kostnadsramme og oppstartsbevilgning for energiløsningprosjektet.

Meldingens pkt. 6.3 omhandler såkalt BREEAM-sertifisering (miljøklassifiseringssystemet Building Research Establishment's Environmental Assessment Method). Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sluttet seg til at BREEAM benyttes som miljøstyringssystem for prosjekt nytt regjeringskvartal og at prosjektet sertifiseres på nivå BREEAM Excellent, under forutsetning av at vedtatte miljømål for nytt regjeringskvartal tilfredsstillende dette nivået.

I meldingens pkt. 6.4 gis en omtale av innovasjon og materialbruk. Det vises til vurderinger om bruk av tre. Det er fortsatt uavklart i hvilket omfang bruken av tre er mulig. Dette må utredes videre for å konkretisere det konstruktive og arkitektoniske potensialet i bruken av tre, herunder avdekke i detalj forhold knyttet til blant annet sikkerhet, brannsikkerhet, byggbarhet, økonomi, årskostnader og levetid.

Videre arbeid

Til slutt i meldingen, i pkt. 7, gis en omtale av videre arbeid.

Det vises til at gjenoppbyggingen av regjeringskvartalet etter terroranslaget 22. juli 2011 er et komplekst og omfattende prosjekt.

Prosjektet er kostbart, selv om det har vært arbeidet og arbeides med å redusere kostnadene i prosjektet. Høye kostnader henger blant annet sammen med behovet for løsninger som ivaretar sikkerhet, og at det for en del funksjoner er behov for relativt høy standard.

I prosjekteringen har det vært arbeidet kontinuerlig for å redusere kostnader i prosjektet, blant annet gjen-

nom reduksjon i arealbruk, optimalisering av løsninger og vurdering av standardbehov. Regjeringen vil fortsette arbeidet med kostnadsreduksjoner og optimalisering av prosjektet i forprosjektsfasen.

Et kvalitetssikret forprosjekt vil være grunnlaget for utarbeidelsen av kostnadsrammen og vil være viktig for en god gjennomføringsprosess. Prosjekt nytt regjeringskvartal er nå i den siste delen av forprosjektfasen. Før prosjektet kan legges frem for Stortinget, må det gjennomgå en kvalitetssikring. Det tas sikte på å fremme forslag til kostnadsramme og startbevilgning for Stortinget tidligst i statsbudsjettet for 2021.

Komiteens behandling

Komiteen avholdt åpen høring i saken 7. mai 2019 og har også mottatt skriftlige innspill.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Masud Gharahkhani, Stein Erik Lauvås, Eirik Sivertsen og Siri Gåsemyr Staalesen, fra Høyre, Norunn Tveiten Benestad, Mari Holm Lønseth, Olemic Thommessen og Ove Trellevik, fra Fremskrittspartiet, Jon Engen-Helgheim og Kari Kjønaas Kjos, fra Senterpartiet, Heidi Greni og Willfred Nordlund, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Karin Andersen, og fra Kristelig Folkeparti, Torhild Bransdal, viser til Meld. St. 21 (2018–2019) Nytt regjeringskvartal.

Gjenreisning av regjeringskvartalet

Komiteen viser til at regjeringskvartalet før terroranslaget 22. juli 2011 bestod av en rekke bygninger, og at alle departementene bortsett fra Forsvarsdepartementet, Utenriksdepartementet og Miljøverndepartementet var lokalisert i regjeringskvartalet. Terrorhandlingen førte til at åtte mennesker ble drept og minst 200 skadet. I tillegg ble cirka 100 000 m² bygningsmasse helt eller delvis ødelagt. Både H-blokken, Y-blokken, S-blokken og R4 ble sterkt skadet og kunne ikke benyttes til departementslokaler. Det førte til et stort behov for erstatningslokaler.

Komiteen understreker at gjenoppbyggingen av regjeringskvartalet er av stor nasjonal betydning. Regjeringskvartalet skal ha lang levetid og må bygges for fleksibilitet når det gjelder nye arbeidsformer, teknologisk utvikling og digitalisering, samtidig som det skal være et godt sted å arbeide. Komiteen støtter regjeringens ønske om et regjeringskvartal som er effektivt og velfungerende og har nødvendig sikkerhet.

Komiteen vil understreke at et nytt regjeringskvartal vil være et stort og krevende byggeprosjekt som har betydning for mange, og som skal stå seg over tid. Derfor er krav til grundige prosesser, medvirkning og dokumentasjon særlig viktig.

Komiteen peker på at regjeringskvartalet også er et viktig byutviklingsprosjekt i Oslo, samtidig som det har en stor symbolverdi for hele landet – ikke minst på grunn av den tragiske foranledningen som forårsaket behovet for nytt regjeringskvartal.

Komiteen viser videre til at det er stor offentlig interesse og mange følelser og oppfatninger knyttet til minnene og hendelsene den 22. juli 2011, til regjeringskvartalet og til kvartalets historie. Komiteen vil fremheve regjeringskvartalets viktige funksjon som symbol for Norge som demokrati og som en arena der borgere og interessegrupper skal kunne gi uttrykk for meninger og møte den utøvende makt. På bakgrunn av terrorhandlingene 22. juli blir symbolfunksjonen særlig viktig.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti merker seg at alle departementer utenom Forsvarsdepartementet av sikkerhetshensyn foreslås samlet i regjeringskvartalet. Forsvarsdepartementet blir værende på Akershus festning. Disse medlemmer merker seg at det er sikkerhetsmessige hensyn som taler for en slik løsning, samtidig som det fremheves at en samlet løsning gjør det enklere å skape gode bymiljøer i og rundt kvartalet. Disse medlemmer mener det er hensiktsmessig å begrense antallet lokasjoner i Oslo sentrum som krever omfattende sikringstiltak, både av kostnads- og bymiljøhensyn. I tillegg vil samlokalisering legge til rette for bedre samhandling og mer effektiv oppgaveløsning i departementsfellesskapet.

Disse medlemmer viser videre til at et sentralt sikringstiltak er å senke og overbygge Ring 1, og at dette ikke er mulig uten først å ha revet Y-blokken. Endelig viser disse medlemmer til at en endring av konseptet for Y-blokken på dette tidspunktet vil være kostnadsdrivende og forsinke gjenreisningen av regjeringskvartalet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, mener nytt regjeringskvartal må bygges i et hundreårsperspektiv. Utforming og areal må imøtekomme både dagens bruk og fremtidige behov.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener at premisset om at alle departement med unntak av Forsvarsdepartementet skal samles, legger uheldige begrensninger på både arbeidsplasskonseptet, byplanmessige forhold og områdets særegne status. Dette medlem mener at sikkerhetskravene må følges, men at anslagene for antall ansatte i regjeringskvar-

talet er svært usikre, og at det er sannsynlig at en allikevel må leie lokaler for å dekke fremtidige behov. En trang tomt setter begrensninger som burde medføre at en også planla for at det vil bli behov for andre lokaliteter i tillegg til de som nå planlegges, og at sikkerhetskravene også ble planlagt i disse lokalene.

Dette medlem viser til at tidlig i planleggingen av et nytt regjeringskvartal ble Høyblokka og Y-blokka forutsatt revet. Symbolverdien til Høyblokka ble senere anerkjent, mens Y-blokka fortsatt ble definert ut av det nye regjeringskvartalet. Dette ble lagt til grunn for de utlyste parallelloppdragene og for den videre planprosessen. Protestene mot rivning av Y-blokka har vært delvis store fra flere miljøer. Picasso-kunsten er ett av flere gjennomgående argumenter når det gjelder bevaring av Y-blokka.

Dette medlem viser til at Plan- og bygningssetaten i Oslo har gitt Statsbygg rivetillatelse for nordre fløy av Y-blokka i regjeringskvartalet. Etaten sier at Y-blokka med Picasso-utsmykningen er internasjonalt unik, og klimagassberegninger for bevaring eller rivning må gjennomføres. Derfor har etaten kun delvis gitt tillatelse til rivning av blokka. Plan- og bygningssetaten mener kompromisset der kun en del fjernes, bidrar til å ivareta sikkerheten og samtidig beholde Picasso-utsmykningene.

Dette medlem mener dette er en løsning som må legges til grunn for det videre arbeidet. På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge Oslo kommunes kompromiss når det gjelder Y-blokka, til grunn for det videre arbeidet med regjeringskvartalet.»

En grundig planleggingsprosess

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, viser til stortingsmeldingens gjennomgang av planprosessen og har merket seg at departementet ved å legge til rette for innspill og åpenhet om beslutningsgrunnlaget, ønsket å synliggjøre de ulike hensyn som må vurderes opp mot hverandre, og legge til rette for et best mulig resultat. Før endelig beslutning om å bevare Høyblokka og rive Y-blokka ble tatt, var det gjennomført åpne prosesser, slik at fordeler og ulemper ved ulike alternativer var godt kjent for regjeringen.

Flertallet viser videre til at planarbeidet for nytt regjeringskvartal har vært gjennomført i henhold til plan- og bygningsloven § 6-4, med Kommunal- og moderniseringsdepartementet som planmyndighet, og at planprosessen har fulgt Finansdepartementets kvalitetssikringsregime for store statlige investeringer.

Flertallet har også merket seg at det nye regjeringskvartalet planlegges ut fra mindre arealbruk enn i

dag, at mindre arealbruk medfører mindre miljøavtrykk, og at nødvendig sikkerhet er høyt prioritert. Regjeringen legger opp til en trinnvis utbygging.

Flertallet viser til at Kommunal- og moderniseringsdepartementet, parallelt med at Statsbygg startet reguleringsplanarbeidet, etablerte et bredt sammensatt prosjektråd. Prosjektrådet gir råd til Kommunal- og moderniseringsdepartementet i alle deler av prosjektet, holdes oppdatert på fremdrift, bidrar til å identifisere temaer med betydning for kostnader og funksjonalitet og bidrar til god informasjonsflyt. Rådet møtes 4–5 ganger årlig.

Flertallet viser videre til at det høsten 2014 ble etablert et eget brukerutvalg. Brukerutvalget hadde som hovedoppgave å utforme og formidle brukersynspunkt inn i arbeidet og eksisterte hele perioden for utforming av rom- og funksjonsprogrammet frem til 2017. I forbindelse med oppstart av skisseprosjektet i 2017 ble brukermedvirkning organisert i tematiske arbeidsgrupper.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at stortingsmeldingen ikke angir noen konkrete miljøkrav som skal stilles. Det er vage formuleringer som det foreløpig er umulig å etterprøve. Dette flertallet mener det er nødvendig at regjeringen legger fram for Stortinget helt klare mål som viser klima- og miljøstandard på hvert trinn i utbyggingen, og at dette gjelder både anleggsfasen, byggefasen, driftsfasen og saneringsfasen – og viser til forslag om dette senere i innstillingen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet vil understreke viktigheten av å ivareta og integrere kunsten fra Y-blokka inn i nytt regjeringskvartal på en god måte.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til forslaget under generelle merknader.

Funksjonalitet i regjeringskvartalet

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at rom- og funksjonsprogrammet for nytt regjeringskvartal ble fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i mars 2017 etter en grundig prosess med medvirkning fra alle de fremtidige brukerdepartementene, bedriftshelsetjenesten, vernetjenesten og de ansattes organisasjoner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at blant annet føl-

gende føringer ble lagt for arbeidet med rom- og funksjonsprogrammet i regjeringskvartalet:

- Det nye kvartalet skal være arealeffektivt.
- Fremtidens regjeringskvartal skal planlegges med ambisiøse miljømål og høy grad av energieffektivitet.
- Det nye regjeringskvartalet skal legge til rette for fleksible arbeidsplasser og økt samhandling på tvers av departementene.

Arbeidsmiljø i nytt regjeringskvartal

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at nytt regjeringskvartal planlegges ut fra en nøktern arealnorm, som likevel er romsligere enn mange kontorbygg i privat sektor og i nye departementsbygg i sammenlignbare land. Det er i planleggingen lagt til grunn at arealnormen skal være fleksibel, med rom for individuelle tilpasninger i de enkelte regjeringsbyggene.

Videre merker disse medlemmer seg at forskningen ikke er entydig på hva som er det beste arbeidsplasskonseptet. Disse medlemmer merker seg at det er faglige råd fra Statsbygg om bl.a. hva som vil gi gode arbeidsforhold, som ligger til grunn for beslutningen, og at det blant annet vises til at ny teknologi, samt organisering og styring av departementene, vil ha innvirkning på arbeidsforholdene i tillegg til de fysiske forholdene. Endelig viser disse medlemmer til at økt areal vil ha store kostnads- og arealmessige konsekvenser. I tillegg til å øke byggekostnaden med flere mrd. kroner vil det øke byggevolumet med tilhørende negative konsekvenser for bymiljøet.

Disse medlemmer viser til at regjeringen de siste årene har iverksatt en rekke tiltak for å bekjempe arbeidslivskriminalitet. Disse medlemmer mener det er viktig at det i alle offentlige prosjekter, ikke kun de av stor symbolsk verdi, er viktig å følge strenge seriositetskrav. Disse medlemmer er derfor tilfreds med at kommunalministeren i sin besvarelse på skriftlig spørsmål i Dokument 15:1656 (2018–2019) bekrefter at Statsbyggs modell for seriositetskrav vil legges til grunn, og at denne har vært inspirasjonen for Oslo-modellen, som det vises til i merknader og forslag fra medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at nytt regjeringskvartal i tillegg til å være et stort byggeprosjekt også er av stor symbolsk verdi. Strenge seriositetskrav vil sende et tydelig signal om statens forpliktelse og vilje til å bidra til et ryddig og seriøst arbeidsliv.

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen ved byggingen av det nye regjeringskvartalet sikre at Statsbygg legger Oslo-modellen eller like strenge seriositetsbestemmelser til grunn ved utlysning av sine anbud.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til høringsinnspill fra Norsk Tjenestemannslag (NTL), som påpeker at bygging av nytt regjeringskvartal må sikre de ansatte arbeidslokaler som legger til rette for produktivitet og et godt arbeidsmiljø. Disse medlemmer vil videre peke på at forskning sammenstilt av forskere ved Arbeidstilsynet, Folkehelseinstituttet, Universitetet i Oslo og Statens arbeidsmiljøinstitutt, viser at de negative helsekonsekvensene ved åpne kontorlandskap kan være store. Disse medlemmer forutsetter at regjeringen vektlegger forskning på arbeidsmiljø når nytt regjeringskvartal skal utformes.

Disse medlemmer viser videre til at NTL påpeker at stortingsmeldingen «ble hastet gjennom departementene på en måte som ikke åpnet for grundig behandling eller medvirkning fra de ansatte». Videre peker NTL på at «selv i de tilfeller der det er åpnet for innspill og medvirkning fra de ansatte og tillitsvalgte, så har våre innspill ikke blitt hørt». Disse medlemmer mener regjeringen på en bedre måte må involvere de ansatte i utformingen av regjeringskvartalet.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at ansattes organisasjoner i regjeringskvartalet har levert sterkt kritiske høringsuttalelser til både prosess og beslutninger. Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) og regjeringen har valgt å se bort fra motforestillingene, men skriver på regjeringen.no at «[d]e ansatte og ansattes representanter har deltatt og medvirket i prosessen». Disse medlemmer vil understreke at medvirkning er noe annet enn medbestemmelse etter Hovedavtalen i staten, og at manglende medvirkning er i strid med prinsippene for partssamarbeid og den norske modellen.

Disse medlemmer mener det er svært viktig å involvere de ansatte og å ta deres innspill på alvor. Vurderinger om arbeidsmiljø og tilrettelegging for det arbeidet som utføres i departementene, kjennes best av de ansatte. Disse medlemmer merker seg at arealnормen og de planlagte løsningene for åpne landskap møter sterk kritikk fra ansatte i departementene som mener det er behov for mer skjærmede arbeidsplasser og kontorer. Forskning sammenstilt av forskere fra Arbeidstilsynet, Folkehelseinstituttet, Universitetet i Oslo og Statens arbeidsmiljøinstitutt viser at de negative helsekonsekvensene ved åpne kontorlandskap kan være store. Lavere kostnader ved å bygge mindre kan raskt tapes ved lavere produktivitet, høyere sykefravær eller be-

hov for nye investeringer etter kort tid. På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen øke arealnормen for å sørge for fast kontorplass til alle ansatte og sørge for et tilstrekkelig antall cellekontorer i nytt regjeringskvartal.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener arealnормen er for liten, og at meldingen i for liten grad sikrer gode arbeidsforhold for de mange tusen ansatte som skal ha sitt virke her.

Dette medlem mener et nytt regjeringskvartal må bygges for fremtiden og ikke mot en fremtid der faste ansatte er færre og konsulentene flere.

Dette medlem viser til at om lag 70 pst. av driftskostnadene til departementene er lønnskostnader. Det er avgjørende at nye og gamle bygg må legge til rette for at de ansatte kan gjøre jobben sin mest mulig effektivt. Selv en liten nedgang i effektiviteten vil fort overstige innsparinger i husleiekostnader. I tillegg vil fysiske investeringskostnader være en engangsutgift, mens effektivitetstap som følge av uhensiktsmessige lokaler vil være permanent. Dette medlem vil derfor advare mot å la behovet for å få ned prosjektkostnadene gå ut over muligheten den enkelte har til å arbeide effektivt, og muligheten til å dekke framtidige behov og legge til rette for et inkluderende arbeidsliv.

Dette medlem viser til at det foreslåtte arbeidsplasskonseptet legger stor vekt på aktivitetsbaserte forflytninger i løpet av en arbeidsdag, mens behovet for gode ordinære arbeidsplasser er tilsvarende mindre viktig.

Dette medlem viser til forskning (blant annet publisert i Helserådet nr. 16/17 av Jan Vilhelm Bakke, Ph.d., overlege i Arbeidstilsynet, og Knut Inge Foster-vold, dr.psychol., førsteamanuensis ved Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo) som dokumenterer betydelig effektivitetstap, økt sykefravær, svekket samarbeid og dårlig arbeidsmiljø knyttet til disse arbeidsplasskonseptene. Brukerundersøkelser bekrefter funnene ved at ansatte rapporterer om konsentrasjonsvansker og mistrivsel.

Sikkerhet i nytt regjeringskvartal

Komiteen understreker at terroranslaget mot Norge 22. juli 2011 gjorde det synlig at også Norge er utsatt for trusler og kan være mål for terrorisme. Et trygt og sikkert regjeringskvartal må derfor være en hovedpremiss for utviklingen av kvartalet.

Komiteen viser til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), som i sin rapport «Samfunnets kritiske funksjoner» skriver at samfunnet til enhver tid må opprettholde konstitusjonelle funksjoner og virksomhet i prioriterte deler av forvaltningen samt na-

sjonal beredskap og evnen til å håndtere kriser og andre uønskede hendelser.

Komiteen viser videre til at det er lovfestede krav til sikring av nytt regjeringskvartal. Lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven) som trådte i kraft 1. januar 2019, stiller krav til beskyttelse av nasjonale sikkerhetsinteresser og grunnleggende nasjonale funksjoner.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til merknader om sikkerhet i innstillingens kapittel 3.1.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at sikkerheten må ivaretas, og at dette premisset burde legges til grunn, framfor et absolutt krav om at så å si alle departement skal samles på et svært lite areal. Dette medlem antar at en i overskuelig framtid må leie lokaler andre steder, og at dette burde vært med i planleggingen helt fra starten.

Bymiljø – et levende og tilgjengelig regjeringskvartal

Komiteen viser til at det nye regjeringskvartalet skal bli åpent, trygt og grønt og være et velfungerende og godt sikret regjeringskvartal med gode bygningsmessige kvaliteter – og et representasjonsområde som er tilgjengelig for alle. Området skal utvikles med tanke på at det skal legges til rette for nye byrom, grønne lommer og gode bylivsopplevelser.

Komiteen merker seg at det i det nye regjeringskvartalet blir flere gode gang- og sykkelforbindelser, og at det skal bli lettere enn i dag å bevege seg gjennom regjeringskvartalet.

22. juli-senteret og nasjonalt minneste i regjeringskvartalet

Komiteen viser til at 22. juli-senteret ble åpnet i 2015, fire år etter terroranslaget. Senteret ble midlertidig plassert i Høyblokkens første etasje.

Komiteen viser videre til at senteret er blitt en viktig plass som har dekket et behov i befolkningen for å minnes terrorens ofre og de handlingene som rystet landet vårt 22. juli 2011. Senteret er et læringscenter, men har også en viktig funksjon som minneste for mange. Komiteen viser til stortingsmeldingen, der regjeringen slår fast at 22. juli-senteret skal ha en sentral plass i det gjenreiste regjeringskvartalet.

Komiteen viser til at 22. juli-senteret forteller historien om det som skjedde, der det skjedde. Komiteen viser til at det var i regjeringskvartalet angrepene startet 22. juli 2011, og det er i inngangspartiet til 22. juli-rommet og inne i 22. juli-rommet (Østre paviljong) at sårene etter 22. juli er mest synlige.

Komiteen viser til at bygging av nytt regjeringskvartal vil fjerne utvendige spor etter terroren, og at na-

sjonen da i hovedsak sitter tilbake med rommene inne i 22. juli-senteret som bevarte bevis.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at å flytte 22. juli-senteret bort fra åstedet vil fjerne sporene etter terroren og etter terroristen. Disse medlemmer frykter det vil legge til rette for konspirasjonsteorier knyttet til hvem som stod bak, hvorfor angrepene skjedde og om det i det hele tatt fant sted.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet mener at å flytte 22. juli-senteret bort fra åstedet vil fjerne sporene etter terroren.

Komiteen mener en flytting av senteret vekk fra Høyblokka vil være en sterk symbolhandling i seg selv.

Komiteen viser til at senteret ble åpnet i 2015. Fire år senere har 160 000 besøkende erfart kraften og læringen som ligger i å gjenoppleve 22. juli, der 22. juli skjedde. 40 skoleklasser gjør seg hver måned samme erfaring. Komiteen vil understreke at 22. juli-senteret spiller en viktig rolle for overlevende, pårørende og samfunnet. Senteret har en viktig fortellerevne om terrorangrepet og er viktig for bearbeidelse av sorg for overlevende og pårørende. Komiteen mener senteret leverer et betydelig kunnskapsgrunnlag om 22. juli for hele den norske befolkningen. Senteret er viktig for de etterlatte og for de som overlevde. Minst like viktig er senteret for ungdom og for kommende generasjoner.

Komiteen viser til at bruk av fysiske bevis og bruk av autentiske steder gir troverdighet og står helt sentralt internasjonalt i læring og forebygging. Komiteen vil peke på at 9/11 Memorial and Museum i New York er et godt eksempel på at autentiske og sårbare åsteder – også slike med særlig høye krav til sikkerhet og adgangskontroll – kan brukes til læring og forebygging. Samtidig skiller regjeringskvartalet seg fra dette ved at det også inneholder objekter som er sentrale for nasjonale sikkerhetsinteresser.

Komiteen viser til at Den nasjonale støttegruppen etter 22. juli og AUF under høringen i Stortinget uttrykte et ønske om at 22. juli-senteret blir bevart i det nye regjeringskvartalet. Komiteen har forståelse for ønsket om å bevare autentiske rester av bygningene som ble mest berørt av angrepet, og mener regjeringen bør bevare så mye som mulig av senteret slik det står i dag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet deler AUF og støttegruppens synspunkter om at Østre paviljong og arealet som strekker seg derfra mot dagens inngang, er de mest sentrale delene for å ivareta senterets fortellerkraft.

Komiteen mener samtidig det er viktig at det nye regjeringskvartalet blir en velfungerende ramme for regjeringens arbeid, med tilfredsstillende sikkerhet for viktige nasjonale funksjoner.

Komiteen understreker at det nye regjeringskvartalet må ha sikkerhet i førerretet, og komiteen forventer at sikkerheten rundt besøk i 22. juli-senteret skjerpes ved at det blant annet innføres adgangskontroll, og at det i perioder med endret trusselbilde vil måtte holde stengt.

På den bakgrunn fremmer komiteen følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at så mye som mulig av 22. juli-senteret slik det står i dag, bør bevares og bli et viktig element i det nye regjeringskvartalet.»

Gode miljøløsninger i nytt regjeringskvartal

Komiteen mener det er viktig at regjeringskvartalet planlegges med ambisiøse miljømål, samtidig som miljøløsningene som velges, skal gi en samfunnsøkonomisk lønnsom, kostnadseffektiv og bærekraftig ressursbruk.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen i meldingen beskriver ambisiøse mål for klimagassutslipp, energi og innovasjon. Disse medlemmer legger til grunn at disse ambisjonene følges, og mener det derfor er uhensiktsmessig å stille ytterligere absolutte krav i forbindelse med denne stortingsbehandlingen.

Komiteen viser til Dokument 8:103 S (2017–2018) og Innst. 274 S (2017–2018), hvor det ble pekt på at regjeringskvartalets utforming skal være basert på kvalitet, varighet og nøkternhet. Samtidig ble det understreket at det nye regjeringskvartalet må bygges på en måte som ivaretar grunnleggende behov for sikkerhet. De høye klimamålene omfatter at det skal velges miljøvennlige og varige løsninger. Dette innebærer at det skal foretas et bærekraftige materialvalg, herunder at materialene skal bidra til å redusere utgifter til forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling. Komiteen er positive til at det skal legges særskilt vekt på klima- og miljøfotavtrykket til materialene som benyttes i byggingen av regjeringskvartalet. Det må settes høye og konkrete miljø- og klimamål for bygging av nytt regjeringskvartal, og målene må omfatte alle deler av byggeprosessen. I beregningene skal både råvareuttak, produksjon, transport og byggefase trekkes inn. Statsbyggs miljøprogram sier at alle prosjekter de er ansvarlige for, skal bygges som passivhuskonsept, og at energiløsningene skal kunne utvikles mot nullenergi-konsept.

Komiteen viser til at komiteen i Innst. 274 S (2017–2018) støttet at blant annet trevirke skal være et viktig element i det nye regjeringskvartalet. Det forutsettes brukt der det er sikkerhetsmessig egnet, gir miljøgevinster og er konkurransedyktig på pris og kvalitet. Ved siden av å gjøre regjeringskvartalet til et eksempel på god norsk byggeskikk vil en offentlig investering i den størrelsesorden som regjeringskvartalet representerer, bidra til å utvikle ny teknologi og nye produkter i en viktig næring for Norge. Komiteen viser i denne sammenheng til Innst. 274 S (2017–2018), der følgende vedtak ble enstemmig vedtatt i Stortinget:

«Stortinget ber regjeringen legge opp til at regjeringskvartalet skal stå som et eksempel på god norsk byggeskikk og arkitektur, og at tre skal være et viktig element i det nye regjeringskvartalet.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til egne forslag om mer bruk av tre i nytt regjeringskvartal. Dette medlem viser til det enstemmige vedtaket og at meldingen i for liten grad følger opp dette.

Komiteen mener Stortingets målsettinger om at bygging av regjeringskvartalet skal bidra til innovasjon og utvikling hos norske leverandører og bli et ledende eksempel på reduksjon av skadelig miljøpåvirkning og fremme av klimavennlige løsninger i offentlig byggevirkksomhet, er gode. Et livsløpsperspektiv med særskilt vekt på klima- og miljøfotavtrykket vil kunne bidra til klimagassreduksjon i nytt regjeringskvartal. Komiteen mener Stortingets vedtak om at regjeringskvartalet skal stå som et eksempel på god norsk byggeskikk og arkitektur, og at tre skal være et viktig element i det nye regjeringskvartalet, er et sentralt aspekt i arbeidet med bygging av nytt regjeringskvartal.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at innen 2030 skal Norge ha halvert klimagassutslippene. Regjeringskvartalet skal være ferdig i 2028. Regjeringen har ikke vist at de ser på dette enorme prosjektet som en mulighet til å sette de krav til standard for klimavennlig anlegg, bygg og drift som må til for å nå klimamålene. Stortingsmeldingen gir ingen anvisning på hvilke konkrete utslippskrav som skal settes, eller hva det skal måles opp mot, men kun vage formuleringer om at utslippene skal være så lave som mulig sammenlignet med et hittil ukjent referanseprosjekt.

Flertallet viser til meldingen under kapitlet om miljøløsninger, der det står:

«I forprosjektet vil det bli redegjort for hva det innebærer, og det vil bli lagt frem forslag til tallfesting av mål for klimagassreduksjoner i prosjektet.»

Under siste kapittel om fremdrift står følgende:

«Prosjekt nytt regjeringskvartal er nå i den siste delen av forprosjektfasen. Før prosjektet kan legges frem for Stortinget må det gjennomgå en kvalitetssikring.»

Hvis regjeringen nå er i siste del av forprosjektfasen og jobber med kvalitetssikring av kostnadstall, er det oppsiktsvekkende at den ikke har nok underlag til å komme med tallfestede mål på utslipp i meldingen.

Flertallet forutsetter at klimaregnskap både for anleggs-, drifts- og rivingsfasen må legges fram, slik at det blir mulig å ta stilling til om det tilfredsstillende nødvendige krav.

Flertallet mener Stortinget må kreve dette framlagt før forprosjektet er ferdig, fordi hvert nye skritt som tas i prosjektet, gjør det vanskeligere å endre.

Flertallet påpeker at regjeringen viser til at den ønsker at prosjektet skal BREEAM-sertifiseres, men at den forutsetter at vedtatte miljømål tilfredsstillende nivået som kreves i BREEAM Excellent.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener Stortinget må kreve at prosjektet skal oppfylle BREEAM.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem for Stortinget klimabudsjett og utslippsmål for anleggs-, drifts- og rivingsfasen før forprosjektet for nytt regjeringskvartal er ferdig.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at prosjektet nytt regjeringskvartal skal oppfylle BREEAM Excellents krav til sertifisering.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener videre at det nye regjeringskvartalet må bli et forbildeprosjekt hva angår energibruk og energiproduksjon. Det er i dag bygget to såkalte Powerhouse i Norge, ett i Trondheim og ett på Kjørbo. Begge har lavt energiforbruk og egen energiproduksjon. Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme med forslag til hvordan det nye regjeringskvartalet skal bli et forbildeprosjekt for større bygg, både med tanke på materialvalg, energibruk og energiproduksjon.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen komme med forslag til hvordan det nye regjeringskvartalet skal bli et forbildeprosjekt for større bygg, både med tanke på materialvalg, energibruk og energiproduksjon.

Forslag fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen øke arealnormen for å sørge for fast kontor plass til alle ansatte og sørge for et tilstrekkelig antall cellekontorer i nytt regjeringskvartal.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen legge Oslo kommunes kompromiss når det gjelder Y-blokka, til grunn for det videre arbeidet med regjeringskvartalet.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen sikre at prosjektet nytt regjeringskvartal skal oppfylle BREEAM Excellents krav til sertifisering.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding II og IV fremmes av en samlet komité, og tilråding I og III av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til meldingen og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen ved byggingen av det nye regjeringskvartalet sikre at Statsbygg legger Oslo-modellen eller like strenge seriøsitetsbestemmelser til grunn ved utlysning av sine anbud.

II

Stortinget ber regjeringen sørge for at så mye som mulig av 22. juli-senteret slik det står i dag, bør bevares og bli et viktig element i det nye regjeringskvartalet.

III

Stortinget ber regjeringen legge frem for Stortinget klimabudsjett og utslippsmål for anleggs-, drifts- og rivingsfasen før forprosjektet for nytt regjeringskvartal er ferdig.

IV

Meld. St. 21 (2018–2019) – Nytt regjeringskvartal – vedlegges protokollen.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 7. juni 2019

Karin Andersen

leder

Norunn Tveiten Benestad

ordfører

